

عنوان مقاله:

ریشه‌های فرهنگی و ایدئولوژیک در سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران و تاثیر آن بر توسعه

محل انتشار:

همایش ملی توسعه اجتماعی و فرهنگی در ایران: چالش‌ها و توانمندی‌ها (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

شکیب ضربی - دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان

خلاصه مقاله:

مفهوم تغییر و پیشرفت همواره به اشکال گوناگون، در طی سالیان متمادی موضوع اصلی بحث و گفت‌وگوهای بسیاری از اندیشمندان بوده است، اما توجه اختصاصی به مفهوم توسعه و سیاست‌گذاری برای آن، از قرن بیستم تبدیل به هدفی ارزشمند برای کشورهای جهان شد که در راستای رسیدن به مراحل مختلف آن، برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفت. ایران با آغاز نخستین تجربه برنامه‌ریزی در سال ۱۹۴۸ از پیشگامان این امر محسوب می‌شود. همواره سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه در کشورها - بخصوص کشورهایی با تنوع قومی، فرهنگی و مذهبی - از عوامل جانبی تاثیرپذیر بوده است. این واقعیت در کشورهایی با نظام حکومتی اسلامی و مذهبی بشدتقابل لمس است، بطوریکه روح دینی و مذهبی حاکم بر پروسه توسعه به وضوح دیده می‌شود. اگرچه برخی از کشورهای اسلامی در سرتاسر جهان، سعی کرده‌اند تا برنامه‌های توسعه خود را در قالب‌های علمی-تخصصی طراحی کنند و طبیعتاً جهش صعودی چشمگیری را هم تجربه کردند اما پیشگامی ایران در امر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه هرگز باعث نشد که به کشوری توسعه‌یافته تبدیل شود. در طول چند دهه گذشته - حتی قبل از انقلاب - آنچه که بر فرایند توسعه یافتگی ایران سایه انداخته بود و مدام امر خود را تحمیل مینمود، عواملی چون فرهنگ، ایدئولوژی حاکم، افراد پرنفوذ و غیرمتخصص و ... بوده است. روند فرسایشی‌ای که توسط عوامل جانبی برای توسعه ایران ایجاد شد، باعث گردید ایران همچنان بعد از سالها، کشوری در حال توسعه باقی بماند و هرگز از این مرحله فراتر نرود؛ اگرچه این توسعه نسبی نیز بصورت کاملاً نامتوازن و یک طرفه در بخش‌های خاصی از کشور دیده می‌شود. این پژوهش با روش توصیفی تحلیلی در پی بررسی جایگاه فرهنگ و ایدئولوژی در سیاست‌گذاری‌ها و تاثیر آن بر توسعه اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی ایران بعد از انقلاب است. سوال مهمی که این پژوهش در پی پاسخ دادن به آن است، اینست که سیاست‌های ایدئولوژیک و متاثر از فرهنگ در طول دولت‌های مختلف بعد از انقلاب، چگونه مانع توسعه یافتگی ایران شده‌اند. در نتیجه، میتوان اظهار کرد ایدئولوژی انقلاب اسلامی ایران ریشه در فرهنگ ملی و مذهبی داشته و از جنبه اعتقادی و ایمانی برخوردار می‌باشد، لذا منافع ملی را بیش از آن که در ظرف ملی تعقیب نماید، در چارچوب اسلام شیعی جستجو مینماید و این امر باعث تاثیرگذاری بر امر توسعه و البته طرد دغدغه‌ی توسعه یافتگی ایران اسلامی شده است.

کلمات کلیدی:

ایدئولوژی، انقلاب اسلامی، توسعه، فرهنگ، سیاست جمهوری اسلامی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1518056>

